

Čo bude hrať hlavnú rolu v našej úlohe? Bublina sa nachádza vo vákuu, čiže tlak z vonku nám nebude zohrávať žiadnu úlohu.

Povrchové napätie bude napínať povrch a snažiť sa zmenšiť jeho obsah. To bude jedna sila. Keďže bublina má dva povrchy. Vnútornej a vonkajšej. Tu sa mi ale tisne na jazyk otázka, že ako ovplyvní povrchové napätie fakt, že jedno rozhranie bude mydlo/vzduch, druhé mydlo / vákuum, čiže asi nebudú rovnaké, ale tak na to sa vykašlem s tým že tie zmeny budú malé.

Takže smerom do stredu nám bude pôsobiť sila povrchového napätia. A kompenzovať ju bude tlak ktorý bude z vnútra pôsobiť na blanu. Vzduch vo vnútri bude sa správať adiabaticky, ale ak budeme predpokladať že bublinky sú dostatočne malé, tak môžeme uvažovať aj izotermickú závislosť.

Najprv som chcel príklad riešiť z energetického hľadiska. Sústava je izolovaná v atmosfére. takže bude platiť ZKE. Pričom zmena energie blany bude umerná zmene vnútornej energie plynu. ($dW = dQ$) energie plynu, a ak nezanedbáme vzhľadom na malú hmotnosť kinetickú energiu blany, tak aj tú musíme zobrať do úvahy.

Avšak z týmito úvahami som sa nedokázal dopracovať k riešeniu.

Preto som išiel na to iným spôsobom, pričom som vychádzal s modelom na odvodenie rozdielu tlakov vnútri a vonku v bubline.

Pri equilibriu je sila povrchového napätia vykompenzovaná tlakom plynu vnútri bublinky. Tento tlak je ľahké spočítať, je to tzv. Laplaceov tlak a ten má veľkosť $\Delta p = 4\sigma/R$ keďže bublinka je vo vákuu, tak je Δp rovné tlaku vo vnútri bublinky. To znamená, že bublina v stave rovnováhy bude pôsobiť rovnako veľkým tlakom, na plyn v vnútri. Môžeme si ale všimnúť, že tento tlak je závislý len na povrchovom napätí a polomere. Tlak vnútri bublinky je závislý len na teplote, počte molekúl. Ak si zoberieme, že blana bubliny sa roztiahne v radiálnom smere, tlak vo vnútri sa zmení podľa rovnice $p_{in} = p_{out} + \Delta p$. A tlak bubliny bude $p_{out} = 4\sigma/R$. ak si zoberieme element plochy bubliny, tak radiálnom sile bude pôsobiť sila $F_{out} = p_{out} * S$, $F_{in} = p_{in} * S$.

Pohybová rovnica bude $ma = p_{out} * S - p_{in} * S$ teraz si musíme vyjadriť plochu. Nalepšie urobíme ak si vyberieme malý element plochy, pri ktorom môžeme prehlásiť, že sila pôsobí kolmo na tento element. Popíšme si teda nejaký element plochy ako funkciu polomeru.

Plocha zvolíme si plochu $dS(r)$ pre polomer rovnovážnej polohy. Ak sa nám bublinka radiálne natiahne, naša nová plocha bude úmerná R'^2 , konkrétne $S' = S_0 R'^2 / R_0^2$.

Takže:

$$ma = p_{out} S_0 R'^2 / R_0^2 - p_{in} S_0 R'^2 / R_0^2$$
$$ma = \frac{4\sigma S_0 R'^2}{R' R_0^2} - \frac{S_0 R'^2 p_0 V_0}{R_0^2 V}$$

Kde si môžeme vyjadriť tlak v stave rovnováhy ako Laplaceho tlak pre polomer R_0 . (rovnovážna poloha)

František Dráček

IV.A

GymPB

Dolná Mariková 237, 018 02

Úloha A4

$$ma = \frac{4\sigma S_0 R'^2}{R' R_0^2} - \frac{S_0 R'^2 \frac{4\sigma}{R_0} \frac{4}{3} \pi R_0^3}{\frac{4}{3} \pi R'^3}$$

$$m = S_0 \rho h$$

Kde ρ je hustota, h šírka blany v rovnovážnej polohe, S_0 je element plochy v rovnovážnej polohe.

$$a = \frac{4\sigma S_0 R'^2}{S_0 \rho h R' R_0^2} - \frac{S_0 R'^2 \frac{4\sigma}{R_0} \frac{4}{3} \pi R_0^3}{S_0 \rho h R_0^2 \frac{4}{3} \pi R'^3}$$

$$a = \frac{4\sigma R'}{\rho h R_0^2} - \frac{1}{\rho h} \frac{4\sigma}{R'}$$

$$a = \frac{4\sigma}{\rho h} \left(\frac{R'}{R_0^2} - \frac{1}{R'} \right)$$

$$a = \frac{4\sigma}{\rho h} \left(\frac{R_0 + dx}{R_0^2} - \frac{1}{R_0 + dx} \right)$$

Zlomok $\frac{1}{R_0 + dx}$ si aproximujeme na $\frac{1}{R_0} \left(1 - \frac{dx}{R_0} \right)$

$$a = \frac{4\sigma}{\rho h} \left(\frac{R_0 + dx}{R_0^2} - \frac{1}{R_0} \left(1 - \frac{dx}{R_0} \right) \right)$$

$$a = \frac{4\sigma}{\rho h} \left(\frac{2dx}{R_0^2} \right)$$

$$-\ddot{x} = \frac{8\sigma}{R_0^2 \rho h} x$$

Riešením tejto diferenciálnej rovnice bude $x = A \sin(\omega t + a) + B \cos(\omega t + b)$

Nemáme presne určené okrajové podmienky, takže nech $x = \sin(\omega t)$

Pričom $\omega = \sqrt{\frac{8\sigma}{R_0^2 \rho h}}$

Rovnica kmitov: $w = A_0 \sin\left(\sqrt{\frac{8\sigma}{R_0^2 \rho h}} t\right)$

Frekvencia: $f = \frac{1}{\pi} \sqrt{\frac{2\sigma}{R_0^2 \rho h}}$